

TRONDHEIM KOMMUNE

Personaltjenesten

Veileder'n

nyhetsbrev for veiledere
i Trondheim kommune

August 2016

Da er høsten her, og de fleste har kommet tilbake fra ferie. Vi har i denne utgaven av Veileder'n valgt å fokusere på hvordan man kan skape en god oppstart på enheten for de nye lærlingene. Vi håper at dette innspillet kan fungere som en inspirasjon til den gode jobben dere allerede gjør med lærlingene.

Vi har også fått med et glimt av kickoffen som ble arrangert på Torvet 11.august. Denne er, i kombinasjon med oppstartssamling i refleksjonsgrupper, noe vi prøver ut i år og som erstatter den store startsamlinga vi har brukt å ha. Mer om oppstartssamling i refleksjonsgrupper og kickoffen finner du på s.9.

Som vanlig har vi med et OLKWEB-tips. Denne gangen har vi valgt å sette fokus på halvårsplan og hvordan denne skal lages. Dette er likt for alle fag. Vi også tatt med en oversikt over høstens workshops. Workshop er for de som trenger bistand til OLKWEB. Alt om OLKWEB står på s.7.

I høst er det mange av våre lærlinger som skal til utlandet. En oversikt over hvem, hva og hvor finner du på neste side. Vi har også lagt ved en oversikt over høstens fagdager for lærlingene og en oversikt over kurs og samlinger for dere veiledere. Oversikten finner du på s.4-6.

Vi håper denne utgaven er både opplysende og inspirerende for deg som veileder. Du må gjerne skrive den ut og legge den tilgjengelig for andre på din enhet, slik at de som har tid og lyst kan bli oppdatert på det som rører seg rundt lærlingene om dagen.

"Opplæringskontorets hjørne":

Årets inntak er vel overstått, og vi er stolte av å ha 189 nye lærlinger med på laget! Vi får fremdeles inn søknader, så antallet kan endre seg.

Antallet pr. august 2016 fordeler seg på de ulike fagene slik:

Helsearbeiderfaget	109 stk
Barne- og ungdomsarbeiderfaget	76 stk
Institusjonskokkfaget	2 stk
Aktivitørfaget	1 stk
Kontor- og administrasjonsfaget	1 stk

Fra og med 15.august fikk vi på Opplæringskontoret en ny medarbeider med på laget. Hun heter Anne Olden Langmo, og kommer til å være kontaktperson for noen av lærlingene og lærekandidatene våre.

Er du usikker på navnene våre og hvordan vi ser ut? Da kan du gå inn på Intranett og trykke på fanen "*Lønn, personal og arbeidsmiljø*" og gå inn på "*Lærlinger i kommunen*". Bilde og kontaktinformasjon til oss på Opplæringskontoret finner du i introduksjonsheftet "*Fagopplæring i Trondheim kommune*" under fanen "*Informasjon*" nederst på sida.

TRONDHEIM KOMMUNE

Læringer i utlandet

I høst har vi hele 5 læringer som skal på utplassering i utlandet gjennom Erasmus+. 30. august reiser vår IKT-lærling Nikita Sumahers til Slovenia. Samme dag reiser Roman Kizilkaya og June Melissa Tidslevold til Heres i Spania. Dagen etter, 31. august, reiser Tonje Thrane og Inga Tømmerhoel til Danmark. De fire sistnevnte er alle læringer i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Alle fem skal ha tre måneder av læretiden sin i utlandet og vi ønsker dem alle lykke til!

Yrkes-NM 2016 i Bergen

Steffen Borgsø og Karina Kapelrud vant FM i Barne- og ungdomsarbeiderfaget i april. Da var de elever på Strinda VGS, men nå er de læringer i Trondheim kommune. De reiser til Bergen for å representere Sør-Trøndelag i yrkes-NM 17.-20.oktober. Vi heier på dem!

To glade fylkesmestere! ☺

Fagdager for lærlinger

Alle lærlinger skal delta på fagdag en gang i halvåret. Det varierer fra fag til fag hvordan dette organiseres. Under finner du en oversikt over tidspunkt for fagdager denne høsten. Lærlingen vil få innkalling i OLKWEB.

Aktivitørfaget:

- 1.års -
- 2.års -

Barne- og ungdomsarbeiderfaget:

- 1.års –
- 2.års – 17.november (Tema: Ungdom)

Helsearbeiderfaget:

- 1.års - 5.oktober (Tema: Basiskompetanse)
- 2.års - 11.november (Tema: HE 7, HE 8, KS 1 og YU 11)

Øvrige fag:

Deltar på fagdager gjennom sine fagnettverk/enheter.

Hvordan utvikle språket?

Halv fagdag som er åpen for alle fremmedspråklige lærlinger som har utfordringer med det norske språket. Vi oppfordrer veilederne også til å delta. Denne fagdagen blir 24.november. Påmelding i OLKWEB.

Informasjonssamling for enheter som har lærling

Opplæringskontoret innkaller til informasjonssamling 5.september. Enheten bestemmer selv hvem som skal delta på denne. På samlinga vil du få viktige nyheter og informasjon om sentrale og lokale føringer i fagopplæring og oppfølging av lærlinger i din enhet.

Vi har valgt å dele informasjonssamlingene fagvis. Øvrige fag vil ha et eget opplegg. Alle enheter som har lærlinger må sende minst en representant til samlingen.

TID OG STED:

Mandag 5.september i Statens Hus (Auditoriet)
Kl.08.30-10.30 Barne- og ungdomsarbeiderfaget
Kl.13.00-15.00 Helsearbeiderfaget

Målgruppe:

Enhetsleder, fagleder, veileder eller annen sentral person i fagopplæring på enheten

NOEN AV ÅRETS TEMA:

Bystyrevedtak -

Ekstramidler til oppfølging og veiledning

Ny samarbeidsavtale med de videregående skolene i Trondheim -

Hva er enhetenes rolle i det fireårige løpet?

TRONDHEIM KOMMUNE

Veilederkurs

Alle som skal være veiledere for lærlinger i Trondheim kommune må ha gjennomført et firedagers veilederkurs i regi av Opplæringskontoret. Har du tatt kurset før 2006, kan du med fordel ta kurset på nytt.

Fagopplæring utvikler seg stadig, og det kan være nyttig å få frisket opp kunnskapen. Dette må hver enkelt veileder kjenne behovet for selv.

Påmelding til høstens kurs finner du i kurskatalogen på Intranett under "Personal". Høstens veilederkurs er følgende datoer:

Kurs 1: 24.08, 25.08, 26.08 og 29.08 (fullbooket)

Kurs 2: 07.09, 08.09, 09.09 og 12.09 (fullbooket)

Kurs 3: 26.09, 27.09, 28.09 og 30.09 (få plasser igjen)

Kurset har kun 30 plasser, så det gjelder å være tidlig ute. Det er ikke anledning å bytte dager mellom kursene. Man må delta alle fire dager for å få kursbevis. Kurset foregår i sin helhet på Leangen gård, og vi serverer varm lunsj alle fire dager.

Er du veileder, men har ikke tilgang til Trondheim kommunes intranett? Send e-post til Tone Beate Trones med navn, enhet og e-postadresse så skal vi melde deg på. ☺

tone-beate.trones@trondheim.kommune.no

KURSETS INNHOLD

Under ser du en oversikt over temaer som blir gjennomgått på veilederkurset.

Dag 1 – Opplæring i bedrift

Dag 2 – Veileders oppgaver

Dag 3 – Veiledningsteknikker

Dag 4 – Tilpassa opplæring og erfaringsutveksling

Her er et bilde fra veilederkurset vi hadde i vår! ☺

TRONDHEIM KOMMUNE

Fag- og inspirasjonsdag for veiledere 1. og 2. februar

Vi er allerede i gang med planleggingen av fag- og inspirasjonsdagen 2017! Det som blir nytt denne gangen er at vi skal forsøke å dele dere opp fagvis. Det vil si at vi vil ønske veiledere i helsearbeiderfaget og aktivtørfaget velkommen **onsdag 1.februar**, og veiledere i barne- og ungdomsarbeiderfaget og kontor- og administrasjonsfaget velkommen **torsdag 2.februar**. Vi har ennå ikke landet på hvordan vi skal dele inn øvrige fag, og ønsker svært gjerne innspill fra dere der ute om hva dere kunne tenke dere. Send innspill til en av oss:

Monica Dahl Eide: monica-dahl.eide@trondheim.kommune.no

Tone Beate Trones: tone-beate.trones@trondheim.kommune.no

Vi har hatt litt utfordringer med lokaler på grunn av at Trondheim Spektrum skal rives. Å avlyse denne dagen har aldri vært et tema, og vi kan røpe at fasilitetene vil bli oppgradert meget fra tidligere år. Dette er med på å understreke hvor avhengige vi er av dere for å kunne drive med god fagopplæring i Trondheim kommune! ☺

Vi håper at dere allerede nå kan sette av datoen og begynne å glede dere! Det vi kan love er at vi har tatt til oss alle innspill, og at alle som deltar vil få et solid faglig påfyll denne dagen! Det vil fremdeles være mulighet til å fortsette med nettverksbyggingen som dere har startet på ved tidligere fag- og inspirasjonsdager. Vi gleder oss! ☺

Egenmeldingsregler for nye ansatte

Nå som det starter opp mange nye lærlinger som går ulike løp, kan det være vanskelig å vite hvilke regler som gjelder for hvem. Her er en liten oppfrisker om du skulle få spørsmål fra lærlingen din, og du er usikker på hva som gjelder for akkurat han/henne. Minner om at det uansett kan være lurt å få lærlingen til å ta kontakt med merkantil for spørsmål rundt reglement for fravær og lønn.

Om lærlingen går fra en annen stilling i Trondheim kommune (eks. sommervikariat), har lærlingen rett på å benytte egenmelding med en gang.

Dersom lærlingen har hatt permisjon fra tidligere stilling i 14 dager eller mer før oppstart som lærling, må vedkommende jobbe som lærling 2 måneder før egenmelding kan benyttes.

Har lærlingen hatt fødselspermisjon fra en tidligere stilling, må vedkommende jobbe i 1 måned før egenmelding kan benyttes.

God oppstart på enhet

Det er mange veiledere som har spurt oss om hva som er viktigst å starte med når de får nye lærlinger på enheten. Det vi synes er aller viktigst i begynnelsen er at lærlingen får tid til å bli godt kjent og trygg på enheten. Det er mye som er nytt, selv om kanskje lærlingen har vært på enheten før i praksis. Vi har erfart at oppstarten ofte kan være avgjørende for hvordan resten av læretida på enheten forløper seg.

Lærlingene som starter på enheten kan ha forskjellig alder, kjønn og erfaringer med arbeidslivet. Om dere er veileder til en ungdom kan det noen ganger være nødvendig å bruke litt ekstra tid på å bygge en god relasjon, før man kan begynne å veilede i det praktiske. Selv om man er en respektabel voksen og har formell makt i form av veilederrollen, er det ikke slik at lærlingen automatisk tar til seg det du sier eller gjør. Ungdom har også behov for å bli vist respekt. De veilederne som ikke klarer å skape tillit og gjensidig respekt hos lærlingen, har ofte "tapt" på forhånd.

En egenskap det kan være godt å ha som veileder, er å kunne sette seg inn i andres opplevelse. Uten denne egenskapen kan det bli vanskelig å bli kjent med den nye lærlingen og skape en god relasjon. Hvordan er det å være ny på enheten? Ny i arbeidslivet? Ukjente kolleger? Ukjent stammespråk? Forventninger?

Hvor ofte stopper du opp og tenker på hva dere prater om på pauserommet? Bruker lærlingen å være en del av samtalen, eller faller han eller hun bort? Det er mange som har irritert seg over at lærlinger, uavhengig av alder og kjønn, sitter og trykker på mobilen i pausene uten

å ta del i det sosiale. Da kan det være lurt å spørre seg selv om hva man har gjort for å inkludere lærlingen i samtalen? Har du vist interesse for hva lærlingen interesserer seg for? Gode vaner bør etableres tidlig. Ved å inkludere lærlingen i samtale fra første dag kan man unngå at noen "rømmer" inn i mobilverden fordi at de ikke har noen gode innspill til hvilken strikkeoppskrift som er best, hvorfor Rosenborg spiller så dårlig eller hvor det er trivelig å ta med barnebarna.

Mange veiledere opplever god kommunikasjon og et godt samarbeid med lærlingen. Hvor går grensa for hva som er privat? Som veileder er det lett å komme tett innpå lærlingen på både godt og vondt, men det er likevel nødvendig å la være å si eller gjøre noe som man ellers ville gjort i en privat relasjon. Det kan være vanskelig å vite hvor man skal trekke grensa for det private. Det kan være lurt å ta seg tid til å reflektere over egne grenser, gjerne sammen med lærlingen! Om dere på et tidlig tidspunkt reflekterer rundt hvor grensene i relasjonen deres skal gå, kan det bli lettere for dere å unngå at veiledningstimene blir spist opp av private anliggender fremfor et faglig fokus. Din jobb som veileder er å hjelpe lærlingen til å utvikle seg til en kompetent fagarbeider og en god kollega.

Som Dalai Lama en gang sa: Når du snakker, repeterer du bare det du allerede vet. Men hvis du lytter, kan du kanskje lære noe nytt. Vi ønsker dere en god start med nye lærlinger! ☺

Inspirasjon til denne teksten er hentet fra boka "Bære eller bryte" av Odd Harald Røkenes og Per-Halvard Hanssen (Bergen 2002).

TRONDHEIM KOMMUNE

OLKWEB-tips

Halvårsplan

I følge opplæringsloven skal alle lærlinger ha en plan for opplæringen. Dette gjelder plan over veiledningstimer så vel som kompetansemål. I halvårsplanen skal lærlingen fylle ut et skjema som ligger på førstesiden under "læreplan" i Opplæringsboka. Lærlingen markerer hvilke mål som skal være i fokus det inneværende halvår ved å markere målet med et x. Hvilke mål som velges avgjøres i samarbeid med veileder. Dokumentet lagres og lastes inn i OLKWEB under "Annen dokumentasjon" i opplæringsbok del 2. Dette er likt for alle fag. Plan for opplæring er et eget skjema, som skal lagres på samme sted i OLKWEB. Mer informasjon om dette finner du i ressursenteret.

TRONDHEIM KOMMUNE

Halvårsplan barne- og ungdomsarbeiderfaget

HALVÅR: 1

Mål for opplæringa dette halvåret er at lærlingen skal kunne (kryss av aktuelle mål):

X	HE1: Planlegge og gjennomføre tiltak og aktiviteter som kan fremme psykisk og fysisk helse hos barn og unge
Velg et element	HE2: Gjennomføre tiltak som utvikler barn og unges evne til å ta ansvar for egen helse og sikkerhet
Velg et element.	HE3: Veilede barn og unge i påklledning som passer for den enkelte aktivitet, årstid og værforhold
Velg et element.	HE4: Utføre førstehjelp knyttet til yrkesutøvelsen
Velg et element.	HE5: Foreslå tiltak som fremmer hygiene, forebygger sykdommer og hindrer smitte
Velg et element.	HE6: Gjennomføre tiltak som kan bidra til å forebygge ensomhet, mobbing og diskriminering

Workshop OLKWEB høsten 2016

Opplæringskontoret gjennomfører workshop i OLKWEB cirka 1-2 ganger pr. måned. Til høsten har vi workshop i OLKWEB ca. hver annen uke for de som har behov for hjelp til dette opplæringsverktøyet. Vi minner om at det er lov å benytte tilbudet flere ganger.

Workshopen er på Leutenhaven, og er annonsert som "Åpen aktivitet" i OLKWEB. Deltagerne kommer og går når de vil mellom de oppsatte klokkeslettene. Under workshopen setter du deg ved en maskin, og begynner å jobbe i OLKWEB. Du ber om hjelp til det du trenger hjelp til. Opplæringskontoret bistår ut fra spørsmål fra den enkelte.

Velkommen! ☺

Dato	Tidsrom	Kursrom
Onsdag 14.september	Kl.12.00-15.00	D
Torsdag 29.september	Kl.08.00-11.00	D
Onsdag 12.oktober	Kl.12.00-15.00	D
Torsdag 10.november	Kl.12.00-15.00	D
Onsdag 23.november	Kl.08.00-11.00	D
Mandag 12.desember	Kl.12.00-15.00	D

TRONDHEIM KOMMUNE

Oppstartssamling i refleksjonsgrupper

Vi har i år bestemt at vi skal gjøre om på den store startsamlinga vi har brukt å ha for alle nye lærlinger. Siden vi tar inn flere og flere lærlinger, er det viktig for oss at lærlingene får med all informasjon som blir gitt. Vi har valgt å samle lærlingene i refleksjonsgruppene sine for å gi dem en gjennomgang av gjensidige forventninger, rettigheter og plikter og en kort innføring i OLKWEB. Det har variert om gruppene har blitt samlet på en enhet, eller om de har blitt samlet et annet egnet sted. Vi håper at vi har lyktes med å gi lærlingene våre all nødvendig informasjon, og mulighet til å stille oss spørsmål i begynnelsen før vi kommer ut på lærlingbesøk.

Ta kontakt med kontaktpersonen til lærlingen om du har spørsmål.

Følg gjerne med på vår Facebookside:

[LÆRLING I TRONDHEIM - MANGE MULIGHETER](#)

Vi på Opplæringskontoret vil ønske dere lykke til med mottaket av de nye lærlingene, enten om de er helt ferske, eller om de har vært lærling en stund. Håper dere har fått nyttige tips, og at dere får en fin oppstart.

Vi sees snart når vi kommer på lærlingbesøk! ☺

Bilder fra årets kickoff

Slik så det ut da Trondheim kommune ønsket de nye lærlingene velkommen på Torvet 11.august:

